

γεμισμός ὁ, ἀμάρτ. ἔμισμός Νάξ. (Ἀπύρανθ.)

Ἐκ τοῦ ρ. γεμίζω.

Γέμισμα 1, ὁ ἰδ. Ὁ τὸ ἔμισμό πὺν θὰ ἔμισω τῇ μετῇ τούτῃ, θὰ παρατήσω, καὶ ἂ' θὲς κ' ἐσύ, ἔβγα ἔμισε τὴν ἄλλῃ. Ἐμισμὸ τοῦ ἔμισμοῦ δὲν ἔχει κ' ἡ δαμετζανούκλα τούτῃ (εἶναι μέγα καὶ ἀργεῖ νὰ γεμίση τὸ ὑάλινον τοῦτο ποτήριον). Συνών. ἐν λ. **γέμισμα** 1, ὁ ἰδ.

γεμισσοπουλητής ὁ, Λεξ. Βάιγ.

Ἐκ τῶν οὐς. γεμίσει καὶ πουλητής. Ἡ λ. καὶ παρὰ Σομ.

Ὁ ὁπωροπώλης.

γεμισσοφεγγαριὰ ἡ, Σ.Μυριβήλ., Ζωὴ ἐν τάφ., 57 — εἰδ. Βλαστ. 364.

Ἐκ τοῦ ρ. γεμίζω καὶ τοῦ οὐς. φεγγάρι. Πβ. ἀλλὰ φοφεγγαριὰ.

Ἡ πανσέληνος ἐνθ' ἄν.: Σὰν εἶναι γεμισσοφεγγαριὰ, τότες εἶναι πολὺ καλύτερα Σ.Μυριβήλ., ἐνθ' ἄν.

γεμισταριὰ ἡ, Μ.Φιλήντ., Γλωσσογν. 2, 132 γεμισταρκὰ Κύπρ. — Γ.Χατζιδ., Γλωσσολ. Μελέτ. 1, 128.

Ἐκ τοῦ ἐπιθ. γεμιστός καὶ τῆς παραγωγ. καταλ. -αριὰ.

Ὁ πλακοῦς γλυκύσματος ἐνθ' ἄν.

γεμιστήρι τό, ἀμάρτ. γιομ'στήρ' Στερελλ. (Δεσφ.)

Ἐκ τοῦ ρ. γεμίζω.

Σιδηρᾶ ράβδος ἄνευ αἰχμῆς κατὰ τὰ ἄκρα, λωστός.

γεμιστής ὁ, λόγ. ἐνιαχ. γιομιτζής Πελοπν. (Ἀναβρ.)

Θηλ. γεμίστρα Ἄνδρ. γιομίστρα Κέρκ.

Ἐκ τοῦ ρ. γεμίζω.

Ὁ γεμίζων, ὁ πληρῶν τι, κυρίως ἐν τῷ στρατῷ, ὁ ὀπλίτης ὁ ἐκτελὼν τὸ γέμισμα τῶν μὴ φορητῶν πυροβόλων ὅπλων λόγ. ἐνιαχ.: Εἶναι γιομιτζής 'ς τὰ φουρνέλα Ἀναβρ. Καὶ τί, γεμιστὴ μὲ πῆρες ἐμένα, νὰ σοῦ γεμίζω τὰ κουτιά; Ἀθῆν. — Τί εἰδικότητα εἶχες 'ς τὸ στρατό; — Ἡμουννα γεμιστής αὐτόθ.

γεμιστόπιττα ἡ, Ἰκαρ.

Ἐκ τοῦ ἐπιθ. γεμιστός καὶ τοῦ οὐς. πίττα.

Πίττα ἐκ φύλλων ζύμης πεπληρωμένων ἐν ἀναδιπλώσει ὑπὸ χόρτων.

γεμιστός σύνθηθ. ἔμιστός Νάξ. (Ἀπύρανθ.) γιομιστός σύνθηθ. καὶ Τσακων. (Χαβουτσ.)

Τὸ Ἑλληνιστ. ἐπίθ. γεμιστός. Ἰδ. Ἀθῆν. 381Α «περὶ ἡμιόπτου καὶ ἡμιέφθου καὶ ἀσφάκτου γεμιστοῦ χοίρου».

1) Ὁ διὰ τινος πράγματος πεπληρωμένος Κῶς — Λεξ. Περιδ. Βλαστ. 414 Πρω. Δημητρ.: Τέσ-σερα σακ-ῆιά σιτάριν ἴσαμε πάνω γεμιστὰ Κῶς. Ἡπτῶν-μνιὰν γοῦπ-ῆαγ-γεμιστήν δὲ κρασί αὐτόθ. Συνών. γεμιστός 1. 2) Ἐπὶ ἐδέσματος, τὸ δι' ἐνθέσεως εἰς αὐτὸ καρυκευμάτων ἢ ἄλλων ἐδωδίσμων παρασκευαζόμενον σύνθηθ. καὶ Τσακων. (Χαβουτσ.): Ντομάτες-μελιτζάνες-πιπεριές γεμιστές. Κολοκυθάκια γεμιστὰ. Γαλλοπούλα γεμιστὴ σύνθηθ. Καραμέλες γεμιστές Ἀθῆν. Ἀῤῥιο θ-θὰ φάμεν ἀρνίγ-γεμιστὸ Κῶς. Ὁρνιθα γεμιστὴ Κρήτ. Ἐχομε σήμερα γαλλοπούλα γιομιστὴ Πελοπν. (Γαργαλ.) Νὰ γλήσωμε λίες δομάτες νὰ τίσε κάμωμε γεμιστές (νὰ γλήσωμε = νὰ ἀντλήσωμεν, νὰ ἀφαιρέσωμεν τὸ ἐσωτερικὸν σαρκῶδες μέρος) Μύκ. Τὸ νοῦ μου χάνω 'γὰ τσι ἔμιστές δομάτες Νάξ. (Ἀπύρανθ.) Νὰ κάμωμε δυὸ κολοκυθάκια ἔμιστὰ αὐτόθ. Τ' ἀρνία φτάντε τα σ' γιο-

μιστὰ (τὰ ἀρνία τὰ ἐφτεיאναν γεμιστὰ) Χαβουτσ. Γιομιστὸ ντομάτε φτάκαμε αὐτόθ. Συνών. γεμιστός, παραγεμιστός. Ἡ λ. καὶ ὡς ἐπὶ. Ἀθῆν.

γεμιστούρα ἡ, Πόρ. γιμ'στουρά Ἡπ. (Ζαγόρ.)

Ἐκ τοῦ οὐς. γεμιστής καὶ τῆς παραγωγ. καταλ. -ούρα.

1) Ἡ πλήρωσις, πληρότης Πόρ.: Τὸ φεγγάρι ὕστερα ἀπὸ δυὸ μέρες ἔχει γεμιστούρα (γίνεται πανσέληνος). 2) Ὁργανον δι' οὗ γεμίζουσι διάφορα σκεύη Ζαγόρ. Συνών. γεμιστήρα, κάλυκας, μέτρα, σούμα.

γεμιστήδικο τό, Π.Παπαχριστοδ., Χαμέν. κόσμ., 38 γεμιστήδικο Προπ. (Πάνορμ.) γεμιστήδικο Κωνπλ.

Ἐκ τοῦ οὐς. γεμιστής καὶ τῆς παραγωγ. καταλ. -ικο διὰ τοῦ θέματος τοῦ πληθ. γεμιστήδες.

Κατάστημα πωλήσεως ξηρῶν καρπῶν ἢ ὁπωρῶν ἐνθ' ἄν.: Τὰ μαγαζιά δεξιὰ ζερβὰ φεγγοβολοῦσαν, παραμονὴ μέρα. Τὰ ξακουστὰ γεμιστήδικο τῆς Ἀντριάνοῦς παραφορτωμένα. Τὰ μῆλα, τὰ πορτοκάλια τῆς Γιάφας, τὰ κρεμαστὰ σταφύλια Π.Παπαχριστοδ., ἐνθ' ἄν.

γεμιστής ὁ, ἀμάρτ. γεμιχτής Μακεδ. (Σέρρ.)

Ἐκ τοῦ Τουρκ. *gemici* = ὁπωροπώλης.

Ὁπωροπώλης: Γεμιχτής ἦταν 'ς τὰ νῆατα τ'.

γεμιτζάκι τό, ἀμάρτ. γιμιτζάκ' Προπ. (Κύζ. Μαρμαρ. Μηχαν.) γιμ'τζάκ' Θράκ. (Αἶν.)

Ἐκ τοῦ οὐς. γεμιτζής καὶ τῆς ὑποκορ. καταλ. -άκι. Ναυτόπαις ἐνθ' ἄν.: Ἄσμ.

Τὸ γιμιτζάκι ἀρρώστησι 'ς τοῦ καραβιοῦ τὴ βλώρη

δὲν ἔχει μάννα νὰ τὸ κλαίῃ, κύρη νὰ τὸ λυπᾶται

Μηχαν.

Δὲ γλαίγον τοῦ καράβι, δὲ γλαίγον τὰ παννιά,

κλαίγον τὰ γιμιτζάκια, τὰ ἔμουνφα πιδιά

Αἶν. Συνών. γεμιτζέλι, γεμιτζοπαίδι, γεμιτζόπουλο, μουτσόπουλο, μοῦτσος, ναυτόπουλο.

γεμιτζάνα ἡ, ἀμάρτ. κεμισάνα Μεγίστ.

Ἐκ τοῦ οὐς. γεμιτζής καὶ τῆς παραγωγ. καταλ. -άνα.

Πεπειραμένος ναυτικός.

γεμιτζέλι τό, ἀμάρτ. γιμ'τζέλ' Θράκ. (Μυριόφ.)

Ἐκ τοῦ οὐς. γεμιτζής καὶ τῆς παραγωγ. καταλ. -έλι.

Γεμιτζάκι, ὁ ἰδ.

γεμιτζήδικος ἐπίθ. Ἄνδρ.

Ἐκ τοῦ οὐς. γεμιτζής καὶ τῆς παραγωγ. καταλ. -ικος διὰ τοῦ θέματος τοῦ πληθ. γεμιτζήδες.

Ὁ ἀνήκων ἢ ὁ ἀναφερόμενος εἰς ναυτικόν. Συνών. γεμιτζίστικος.

γεμιτζής ὁ, γεμιτζής Αἶγιν. Ἡπ. Τῆλ. — Λεξ. Πρω. Δημητρ. γεμιτζής Θράκ. (Σηλυβρ.) γιμ'τζής Α.Ρουμελ. (Σωζόπ.) Προπ. (Ἀρτάκ. Πάνορμ.) γιμ'τζής Θράκ. (Αἶν.) Προπ. (Κύζ. Μηχαν.) γεμιστής Θράκ. γκιβιτζής Μακεδ. (Καστορ.) κεμιτζής Κύπρ. Λυκ. (Λιβύσσ.) κεμιτζής Πόντ. (Ἰνέπ. Κερασ. Κοτύωρ. Σινώπ. Τραπ.) κεμιτῆς Κύπρ. κεμιστής Μεγίστ. κιμιτζής Μεγίστ. Σύμ. κιμιντζής Κάρπ. γεμιτζής σύνθηθ. γεμιστής Ἀνάφ. Κρήτ. γεμιντής Πελοπν. ἔμιτζής Νάξ. (Ἀπύρανθ.) γεμιντζής Ἀστυπ. Κέως Πελοπν. (Μεγαλόπ.) γιμ'τζής Ψαρ. γιμ'τζής Θεσσ. (Τρίκερ.) Θράκ. (Αὐδήμ.) Λῆμν. Μακεδ. (Βόιον) Τῆν. γιμιντζής Παξ.

γιμιτζής "Ηπ. (Ἰωάνν.) γιμιζ-ζής Κῶς γιουμιτζής Κρήτ. γεμιζής Δονοῦσ. Μύκ. Σχιν. Προπ. (Μαρμαρ.)

Ἐκ τοῦ Τουρκ. *gemici*=ναυτικός.

1) Ναύτης, ναυτικός ἰδίᾳ ἱστιοφόρου ἐνθ' ἄν.: Παλιοὶ γερασμένοι καπετάνιοι καὶ γεμιτζήδες Ἰκαρ. Ἀλλοίμονο 'ς τοὺς γεμ'τζήδες μ' αὐτὸ τὸ γαιρὸ Ψαρ. 'Σ τῇ λίμνῃ τῆς Καστοριᾶς εἶναι πολλοὶ γκιβιτζήδες κ' ἔχουνε μονόξυλα καὶ καράβια Μακεδ. (Καστορ.) Αὐτοὶ εἶναι οἱ μπακάληδες καὶ οἱ ταβερναραῖοι τοῦ τόπου, πὺν πῆραν ἀπ' τὸ γεμιτζή, τὸν τρατάρη καὶ τὸν λοτόμο ὅλη τὴ δούλεψη, χρεώνοντας ὅσο βάσταε ἡ ψυχὴ τοὺς Π.Φουρίκ., Ἡμερολ. Μεγάλ. Ἑλλάδ. 1926, 464 || Παροιμ. Παντρεύτῃ κ' ἡ Κατερινιώ καὶ παίρνει ἄντρα γιμιντζή (ἐπὶ τῶν ὁμιλούντων περὶ ὑποθέσεως μὴ ἐνδιαφεροῦσης τοὺς ἄλλους) Παξ. Ὁ κιμιντζής κατορεῖ 'ς τὸ γιολό, ἀμὲ τὰ βρίσκει 'ς τ' ἀλάτι (ἐπὶ τῶν ἀπρονοήτως ἐργαζομένων) Κάρπ. Σαράντα χρόνια γεμιτζής καὶ πάλι τίρα-μόλα (ἐπὶ τῶν ὑπὸ τῆς ἀνάγκης ὑποχρεομένων εἰς ἐξ ὑπαρχῆς ἔναρξιν τῆς ἐπαγγελματικῆς αὐτῶν σταδιοδρομίας) Λεξ. Πρω. Δημητρ. Ὁ γεμιτζής εἶναι καλός, μὰ ὁ παπαφίνκος 'ναι παλιός (ἐπὶ ἐλλείψεως τῶν πρὸς ἐνέργειαν ἢ ἐπιτυχίαν μέσων) Λεξ. Δημητρ. || Γνωμ.

Μάρτης γδάρτης καὶ κακὸς παλουκοκαύτης,

ἔκαψε τοῦ γεωργοῦ τὰ δάχτυλα καὶ τοῦ γεμιτζή τ' ἀχείλινα (διὰ τὸ κατὰ τὴν πρωίαν τοῦ Μαρτίου ἐπικρατοῦν ψῦχος) Μέγαρ.

Τοῦ πρώτου γεμιτσή ἡ γυναῖκα τὸ Μάη μῆνα χήρεψε (διότι τότε γίνονται μεγάλαι τρικυμῖαι) Ἀνάφ.

Δίπλα τὸ φεγγάρι, ὀρθὸς ὁ γκεμιτζής

ὀρθὸ τὸ φεγγάρι, δίπλα ὁ γκεμιτζής

(ὅταν τὸ ἀνοιγμα τῆς μῆνης στρέφεται πρὸς τὰ ἄνω, προμηνύει θαλασσοταραχὴν καὶ ὁ ναύτης ὀφείλει νὰ ἀγρυπνῇ, ἐνῶ ἀντιθέτως, ὅταν τὸ ἀνοιγμα τῆς μῆνης στρέφεται πρὸς τὰ πλάγια, προμηνύει καλὸν καιρὸν καὶ ὁ ναυτικός δύναται νὰ εἶναι ἡσυχος) Αἶγιν. Κούπα τὸ φεγγάρι, χεῖμῶνας ὀρθιο φεγγάρι, καλοκαιρία δίπλα ὁ γεμιτζής (συνών. τῶ προηγούμενῳ) Πελοπν. (Πλάτσ.) Ὁλόρθο τὸ φεγγάρι, ἄδειος ὁ γεμιτζής (ἄδειος=ἐλεύθερος) συνών. τῶ προηγούμενῳ) Πελοπν. (Κάμπος Λακων.) Τὸ γνωμ. ἐν παραλλαγαῖς καὶ ἀλλαγ. || Ἄσμ.

Ἄν ἀποθάνω, θάψ' τε με 'ς ἕναν ψηλὸν βουνόπον,

ν' ἀκούω θάλασσας βοῇ καὶ κεμιτζή λαλίαν

Πόντ. (Ἰνέπ. Κερασ. Τραπ.)

Ὁ γεμιτζής 'ς τὴ θάλασσα δὲ βρέπει νὰ φοβᾶται,

γιατὶ τὴν ἔχει πάπλωμα τσαὶ στρώμα τσαὶ τσοιμᾶται

Ἀνδρ.

Σηκώσου, ναύτη μου καλὲ καὶ πρῶτε γεμιτζή μου,

νὰ κοδασάρης τὸ γαιρὸ, νὰ πχιάσωμε λιμάνι

Κρήτ.

Ἐγὼ 'γαπῶ τὸ γιμιτζή δόθ -θαλασ-σοβρεμένο,

πού 'ναι 'ς τὸ κῦμ-μα δροσερὸς καὶ 'ς τὸ κουπὶ ὄρωμένος

Σύμ. Συνών. θαλασσινός, μαρινέρης, ναύτης, ναυτικός. 2) Ὁ ἐπιτήδειος πρὸς πᾶν ἔργον Πελοπν. (Μεγαλόπ. Νεάπ.) Σήμερα εἶχα καλοὺς γεμιτζήδες 'ς τίς ἐλίές μου Νεάπ.

Ἡ λ. καὶ ὡς ἐπών. ὑπὸ τοὺς τύπ. Γεμεντζής Ἀθῆν. Κεμιτζής Κύπρ.

γεμιτζίστικος ἐπίθ. ἀμάρτ. κεμιτιστικός Μεγίστ.

Ἐκ τοῦ οὗσ. γεμιτζής, παρ' ὃ καὶ κεμιτσής, καὶ τῆς παραγωγ. καταλ.-ίστικος.

Γεμιτζήδικος, ὁ ἰδ.

γεμιτζοπαίδι τό, ἀμάρτ. γεμ'τζοπαῖδ' Θράκ. (Σαρεκκλ. Σηλυβρ.)

Ἐκ τῶν οὗσ. γεμιτζής καὶ παιδί.

Γεμιτζάκι, ὁ ἰδ., ἐνθ' ἄν.: Ἄσμ.

Ἐνα μικρὸ μοντσόπουλο, ἕνα γεμ'τζοπαῖδ'

ἀπὸ τὸ χέρ' τὴν ἐπίασε κί 'ς τὸ καράβ' τὴ βάρ'

Σηλυβρ.

γεμιτζόπουλο τό, γεμ'τζόπ'λο Α.Ρουμελ. (Σωζόπ.) Θράκ. (Ἐπιβάτ. Μέτρ.) Προπ. (Ἀρτάκ. Πάνορμ.) γκιμ'τζόπ'λου Θεσσ. (Ζαγορ.) Μακεδ. (Χαλκιδ.) γιμ'τζόπ'λου Προπ. (Κύζ. Μηχαν.) κεμιτζόπουλο Μεγίστ. Πόντ. (Ἰνέπ.) γεμιτζόπουλο Πάρ. γεμιτσόπουλο Μ.Λελέκ., Ἐπιδόρπ., 76 γεμιντζόπουλ-λ^αο Λέρ. γεμιζ-ζόπουλ-λ^αο Κάσ. γιμ'τζόπουλο Σκῦρ. γιμ'ντζόπ'λου Στερελλ. (Παρνασσ.) γιμ'τσόπ'λου Ἡπ. (Ζαγόρ.) γιομ'τζόπ'λο Θράκ. (Μέτρ.)

Ἐκ τοῦ οὗσ. γεμιτζής καὶ τῆς παραγωγ. καταλ.-πουλο.

Γεμιτζάκι, ὁ ἰδ., ἐνθ' ἄν.: Ἄσμ.

Καημένα γεμιζ-ζόπουλ^α αὐτὰ βραχοῦ κ-κι ἀλ-λάζου

κ-καὶ πιάσουτ-τὸ τιμόνι τ-τω κ-καὶ βαριαναστενάζου

Κάσ.

Νὰ βγοῦν οἱ ναῦτες γιὰ νερὸ τσ' οἱ μοῦτσοι γιὰ τὰ ξύλα

τσαὶ τὰ μικρὰ γιμ'τζόπουλα νὰ ψαροκνηγᾶνε

Σκῦρ.

γεμιτζοτραγούδι τό, Κρήτ. (Πεδιάδ.)

Ἐκ τῶν οὗσ. γεμιτζής καὶ τραγούδι.

Ἄσμα ναυτικόν : Ἄσμ.

Ἀφουρκαστῆτε νὰ σᾶς πῶ τὸ γεμιτζοτραγούδι.

γεμλεντζῶ Βιθυν. Λυκ. (Λιβύσσ.) Προπ. (Πάνορμ.)

Ἐκ τοῦ Τουρκ. *yemleme* κ=δολώνω.

Τροφοδο-τῶ, δελεάζω, δολώνω τὸ ἄγκιστρον.

γεμλίκι τό, ἀμάρτ. γεμλίκιν Λυκ. (Λιβύσσ.)

Ἐκ τοῦ Τουρκ. *yemlik*=φάτνη.

Τὸ μέρος ἐνθα τίθεται ἡ τροφή τῶν ζώων, ἡ φάτνη. Συνών. παχνί.

γεμοθαλασσιὰ ἡ, ἀμάρτ. γιομοθαλασσιὰ Γ.Ψυχάρ., Ζωὴ κι ἀγάπ., 31.

Ἐκ τῶν οὗσ. γέμος καὶ θάλασσα. Ὁ μεταπλασμός κατὰ τὰ εἰς-ιὰ ὄνομ. Πβ. ἀγριοθαλασσιὰ, ἀκροθαλασσιὰ, ἀποθαλασσιὰ, πλήμμη, φουσκοθαλασσιὰ.

Ἡ πλημμυρίς: Λογάριασαν οἱ συντρέφοι πὼς ἔπρεπε ν' ἀποθέσουνε τὰ πράματα ὅσο πιὸ παράμερα μπορούσανε πρὸς τὰ χώματα, μολονότι, σὰν κατεβήκανε, ἦταν, ἐννοεῖται, γιομοθαλασσιὰ.

γέμος τό, Πάρ. Σχιν. Χίος—Λεξ. Βάιγ. Βλαστ. 364 γέμος ὁ, Κῶς Νίσυρ. Πόντ. (Ἰνέπ.) Τῆλ. —Λεξ. Δημητρ. γέμονος Λέσβ. ἔμος Κάρπ. γιόμος Κύθηρ. Πελοπν. (Ἀνδροῦσ. Ἀρκαδ. Βασαρ. Γαργαλ. Γύθ. Κάμπος Λακων. Καρδαμ. Κίτ. Κοπανάκ. Λεῦκτρ. Μάν. Μεσσ. Πραστ. Σαηδόν. Σιδηρόκ.) —Λεξ. Βλαστ. 298 γιόμο Τσακων. (Μέλαν. Πραστ.) γίμος Ρόδ.

Ἐκ τοῦ ρ. γεμίζω. Διὰ τὸν σχηματισμὸν ἰδ. Γ.Χατζιδ., Ἀθηνᾶ 20 (1908), 568, ΜΝΕ 2, 63. Πβ. τὸ ἀρχ. οὗσ. γέμος καὶ τὸ παρ' Ἡσυχ. «γέμος· γέμισμα, πλήρωμα». Διὰ τὸν τύπ. γέμος ὁ, ἰδ. Γ.Χατζιδ., ΜΝΕ 2, 48 κέξ. Ἡ λ. καὶ παρὰ Σομ.

1) Γέμιση 1, ὁ ἰδ. Κύθηρ. Κῶς Νίσυρ. Πόντ. (Ἰνέπ.) β) Ζύμη ἐξ ἐρεβίνθου διὰ τῆς ὁποίας γεμίζουν τὰς ἐκ σιτίνου ἀλεύρου πίττας Τῆλ. Χίος: Καλὰ τὸμ βέτυδες τὸγ-γέμον

